

בש"פ 361/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 361/14

לפני:

כבוד השופט ע' פוגלמן

העוררת:

מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב:

פלוני

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט א' אברהם) בתמ"ת 41407-12-13 מיום 14.1.2014

בשם העוררת:

עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט א' אברהם) לשחרר את המשיב לחלופת מעצר של מעצר בית מלא, בתנאים מגבילים.

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום הכולל שני אישומים. האישום הראשון מייחס לו עבירות של הצתה (לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)) ואיומים (לפי סעיף 192 לחוק); ואילו האישום השני מייחס לו תקיפה סתם (לפי סעיף 379 לחוק). כעולה מכתב האישום, ביום 13.12.2013 סביב השעה 2:20 לפנות בוקר, הגיע המשיב ברכבו לביתה של המתלוננת - קטינה ילידת 1996 ובת זוגו של המשיב מזה כשלוש וחצי שנים. בין המשיב למתלוננת פרץ ויכוח מחוץ לביתה, שבמהלכו איים המשיב שישרוף את ביתה והזהיר אותה שתצא מחדרה. בתגובה ביקשה המתלוננת מהמשיב שיניח לה ולמשפחתה. במהלך הוויכוח, יצאה אימה של המתלוננת מן הבית וביקשה מהמשיב לעזוב את המקום. המשיב אכן נסע משם, הגיע לתחנת דלק, הצטייד בג'ריקן ומילא אותו בחומר דליק. לאחר מכן, חזר המשיב לבית המתלוננת והצית את חלון חדרה. המתלוננת הבחינה בלהבות ובעשן והזעיקה לעזרה את הוריה. כעולה מהאישום השני, כשנה עובר לאירוע נושא האישום הראשון, סטר המשיב למתלוננת על לחיה במהלך ויכוח שהתנהל ביניהם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. בבקשה

נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב. כן נטען כי מעשיו של המשיב מלמדים על המסוכנות הנשקפת ממנו, וכי קיים חשש שינסה לשבש הליכי משפט ולהשפיע על עדים במידה שישוחרר. בדיון מיום 24.12.2013 הסכימה באת-כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, וביקשה כי יתקבל תסקיר בעניינו. המדינה הסכימה לקבלת התסקיר, תוך שהבהירה כי אין בכך הסכמה לשחרורו לחלופה.

3. בתסקיר שהגיש שירות המבחן לבית המשפט המחוזי צוין, בין היתר, כי התרשם שלמשיב יכולת נמוכה לשלוט בדחפיו ולהעריך את תוצאות מעשיו; כי הוא מגיב באופן אימפולסיבי ובהתנהגות אלימה; וכי הפגין יחס רכושני, קנאה ואובססיביות כלפי המתלוננת. עוד מסר שירות המבחן כי המתלוננת חוששת שבמידה שישוחרר, ינסה המשיב לפגוע בה ובבני משפחתה, לאחר שבעבר מימש את איומיו כלפיה; וכי סיפרה שהמשיב נהג לשתות אלכוהול בצורה מופרזת ולאיים עליה כי יהרוג אותה ויתאבד במידה שייפרדו. נוכח האמור, העריך שירות המבחן כי מהמשיב נשקפת מסוכנות גבוהה. לעניין המפקחים שהוצעו – דודתו, הוריו ואחותו הבכורה של המשיב – התרשם שירות המבחן כי הם נוטים לגונן עליו ולהטיל את האחריות למעצרו על המתלוננת ומשפחתה; כי הביעו תוקפנות וחוסר אמפתיה ביחס למתלוננת; וכי הורי המשיב התקשו להציב לו גבולות בעבר. משכך, העריך שירות המבחן כי אין ביכולתה של החלופה שהוצעה להפחית את רמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב ונמנע מלהמליץ על שחרורו לחלופת מעצר.

4. ביום 14.1.2014, לאחר שהתקבל תסקיר שירות המבחן ולאחר שמיעת הצדדים וחקירת המפקחים המוצעים, דחה בית המשפט המחוזי את המלצת שירות המבחן והורה על שחרור המשיב למעצר בית בדירת דודתו בערובה ובתנאים מגבילים. בית המשפט קמא התייחס בהחלטתו לחומרת העבירה, לתסקיר המבחן השלילי ולסכנה הנשקפת למתלוננת, אולם הגיע למסקנה כי בחלופה שהוצעה יש כדי להפחית מן המסוכנות הנשקפת מהמשיב באופן המצדיק את שחרורו לחלופה האמורה. זאת, בין היתר, בהתחשב בגילו הצעיר ובעברו הנקי של המשיב.

5. מכאן הערר שלפניי. לטענת המדינה, המסוכנות הנשקפת ממעשיו של המשיב ומתסקיר המבחן בעניינו – היא גבוהה מאוד. על כן, אין אפשרות לשחררו אלא לחלופת מעצר המסוגלת להפיג את המסוכנות האמורה. לשיטתה, המשיב ביצע את מעשיו במסגרת מערכת יחסים שאופיינה באובססיביות וברכושנות מצידו, והוא הוכיח במעשיו כי הוא מסוגל ומעוניין לממש את איומיו. משכך, סבורה המדינה כי שגה בית המשפט קמא עת שהורה על שחרור המשיב לחלופת המעצר שהוצעה חרף המלצתו השלילית של שירות המבחן. המדינה מדגישה כי נדרשים שיקולים כבדי משקל לסטייה מהמלצה שלילית כאמור, אשר אינם מתקיימים במקרה הנדון. עוד סבורה המדינה כי שגה בית המשפט כשהסתמך על החקירה הקצרה של שתי מפקחות מבין שלושת המפקחים המוצעים; ונמנע מלאמץ את התרשמות שירות המבחן מהמפקחים. להשקפתה, החלטת בית המשפט קמא מציבה את המתלוננת בסיכון, ויש בה כדי להשפיע על שלומה הנפשי. על אף התנגדותה של המדינה לשחרורו של המשיב לחלופה המוצעת, בדיון שהתקיים לפניי ציינה באת-כוחה של המדינה כי "ייתכן שחלופה מסוג אחר יכולה להתאים".

6. באת-כוחו של המשיב, לעומת זאת, סומכת ידיה על החלטתו של בית המשפט קמא, וגורסת כי בחלופה המוצעת יש כדי להפיג את החשש ממסוכנות המשיב; כי המפקחים המוצעים הם ראויים; וכי התרשמותו של שירות המבחן מהחלופה המוצעת הייתה מוטעית. כמו כן, במהלך הדיון שהתקיים לפניי הציעה באת-כוח המשיב להוסיף מפקח נוסף (בעלה של דודתו של המשיב) ופיקוח אלקטרוני.

7. משהצדדים הסכימו, לצורך הדיון במעצר עד תום ההליכים, על קיומן של ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות

למשיב בכתב האישום ולקיומה של עילת מעצר, הדיון מתמקד בשאלה אם ניתן, בנסיבות המקרה הנוכחי, להשיג את מטרת המעצר באמצעות שימוש בחלופה שפגיעתה בחירותו של המשיב פחותה, כמצוות סעיף 21(ב)(1) לחוק הסדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996. בית משפט זה קבע לא אחת כי יש לשקול חלופת מעצר גם מקום שמדובר בעבירות חמורות אשר המסוכנות גלומה בהן; וכי אם יש בחלופה כדי ליתן מענה לחשש מפני מסוכנות הנאשם והישנות התנהגות עבריינית מצידו, על בית המשפט לשחררו לחלופה האמורה (ראו והשוו: בש"פ 6866/13 מדינת ישראל נ' חרפאני, פסקה 12 (16.10.2013); בש"פ 5669/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 18-19 (27.7.2012)).

8. לאחר שנתתי דעתי למכלול הנסיבות ולטיעוני הצדדים – הן בכתב, הן בדיון שהתקיים לפניי – הגעתי לכלל מסקנה כי אין בחלופת המעצר במתכונתה הנוכחית כדי להפיג את החשש מהמסוכנות הגלומה במשיב ומפני הישנות התנהגות עבריינית מצידו. לא נעלמו מעיני עברו הנקי של המשיב וגילו הצעיר. אולם, למשיב מיוחסות עבירות חמורות מאוד של הצתה ואיומים, אשר כוונת כלפי המתלוננת – קטינה עימה מנהל המשיב מערכת יחסים זוגית מזה כשלוש שנים. בעבירות האמורות מגולמת מסוכנות גבוהה. בנוסף, כפי שמבואר לעיל, בתסקיר שהגיש שירות המבחן, עמד האחרון על רמת הסיכון הגבוהה הנשקפת מן המשיב – בפרט כלפי המתלוננת; על החשש הקיים להישנות העבירות; ועל אי התאמתה של חלופת המעצר המוצעת. בית המשפט אינו כבול אמנם להמלצותיו של שירות המבחן. אולם, ככלל, נדרשים נימוקים מבוססים וכבדי משקל על מנת לסטות מהמלצה שלילית הניתנת מטעמו של האחרון (ראו, למשל: בש"פ 4966/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.7.2012); בש"פ 3386/07 מדינת ישראל נ' אשד, פסקה 13 (18.4.2007)). במקרה דנן, לא מצאתי כי מתקיימים טעמים מעין אלו. אפיונם הקיצוני של המעשים החמורים המיוחסים למשיב, מצביע על היעדר שליטה במעשיו ועל חשש להישנות עבירות מצידו – בפרט כלפי המתלוננת, ומבסס את הערכת המסוכנות שעליה מצביע שירות המבחן. משכך, מצאתי כי אין לשחרר את המשיב לחלופת המעצר במתכונתה הנוכחית.

9. יחד עם זאת, אין לשלול כי על ידי עיבוי החלופה המוצעת (למשל, על דרך הידוק הפיקוח, החמרת התנאים המגבילים והוספת פיקוח אלקטרוני), או לחילופין – על ידי גיבוש חלופת מעצר אחרת, תופחת המסוכנות הנשקפת מהמשיב באופן שיאפשר את שחרורו ממעצר. לשם בחינת אפשרויות אלו, אני מורה על הגשת תסקיר משלים של שירות המבחן בנדון. העורר רשאי להציע לשירות המבחן מפקחים נוספים או חלופה אחרת ואלה ייבחנו על ידי שירות המבחן. התסקיר יוגש תוך 14 ימים לבית המשפט המחוזי בנצרת, ובית המשפט יפעל כחכמתו.

נוכח האמור, הערר מתקבל חלקית.

המשיב ייעצר עד תום ההליכים, או עד להחלטה אחרת בעניינו בבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, ט"ז בשבט התשע"ד (17.1.2014).

ש ו פ ט

